

Výživa/hydratace/riziko deficitu tělesných tekutin - 00028

Definice

Ohrožení vaskulární, intersticiální nebo intracelulární dehydratací.

Rizikové faktory

- ztráta tekutin abnormálními cestami (drény, žaludeční sonda)
- ztráta tekutin normálními cestami (stolice, moč, pocení, vydechované páry vzduchu)
- medikace
- děti a osoby vyššího věku
- snížená možnost přijímat tekutiny z důvodu snížené mobility
- extrémní hmotnost
- nedostatek vědomostí týkajících se množství tělesných tekutin
- stavy ovlivňující potřebu tekutin (hypermetabolické stavy)
- krvácení

Očekávané výsledky

- pacient rozumí možnému riziku deficitu tekutin
- pacient zná individuální rizikové faktory
- pacient sleduje v rámci prevence příjem a výdej tělesných tekutin
- pacient zná doporučený denní příjem tekutin

Ošetřovatelské intervence

posouzení příčin a souvisejících faktorů

- zhodnoť celkový stav pacienta (věk, vědomí, duševní stav)
- posuď dostupnost tekutin pro pacienta s ohledem na jeho celkový stav
- sleduj ztráty tekutin
- sleduj základní vitální funkce (ortostatická hypotenze, tachykardie, horečka)
- sleduj kožní turgor
- sleduj stav sliznic
- sleduj laboratorní výsledky (hemoglobin, hematokrit, elektrolyty, urea, kreatinin)

prováděcí intervence

- měř a zaznamenávej tělesnou váhu
- zajisti pitný režim (se zřetelem na rovnoměrný příjem tekutin)

posílení zdraví

- seznam pacienta s účinky medikace
- doporuč pacientovi sledování příjmu tekutin a jídla, sledování vyprazdňování moči a stolice během dne
- seznam pacienta s rizikovými faktory

Výživa/hydratace/riziko nevyváženého objemu tělesných tekutin - 00025

Definice

Ohrožení sníženým, zvýšeným nebo rychlým přesunem intravaskulárních, intersticiálních nebo intracelulárních tekutin.

Rizikové faktory

- plánované invazivní výkony spojené s riziky krvácení
- při významných ztrátách tekutin, např. krvácení, popáleniny, píštěle
- zvracení
- průjmy, melena, enteroragie
- horečky
- rychlá náhrada tekutin

- parenterální výživa

Očekávané výsledky

- pacient rozumí příčinám svých obtíží
- sliznice a kůže jsou v normě, dostatečně hydratované
- pacient má normální kožní turgor
- pacientův výdej moči odpovídá příjmu tekutin
- pacient má stálou hmotnost
- pacient nemá otoky

Ošetřovatelské intervence

posouzení příčin a souvisejících faktorů

- zhodnot ztráty tekutin
- zhodnot fyziologické funkce včetně stavu vědomí
- zhodnot vyprazdňování
- zhodnot laboratorní výsledky
- zhodnot změny psychického stavu

prováděcí intervence

- měř fyziologické funkce
- měř a zaznamenávej tělesnou hmotnost pacienta
- měř bilanci tekutin
- sleduj hodnoty CVT
- zaznamenávej případný rozvoj otoků
- sleduj známky dehydratace nebo hyperhydratace

posílení zdraví

- upozorni pacienta na subjektivní a objektivní příznaky nerovnováhy tělesných tekutin
- pouč pacienta o optimálním příjmu tekutin, o sledování rovnováhy mezi příjmem a výdejem tekutin

Výživa/hydratace/deficit tělesných tekutin - 00027

Definice

Nedostatečný objem intravaskulárních, intersticiálních nebo intracelulárních tekutin. Dehydratace může a nemusí být spojena se změnami hladiny sodíku.

Příčiny vzniku

- selhání regulačních mechanismů (poruchy dřeně nadledvin)
- velké ztráty tělesných tekutin (krváčením, zvracením, průjmy, při popáleninách, horečkách, při zavedení žaludeční sondy)
- medikace (diuretika)
- vysoký nebo nízký věk
- zvýšená hmotnost
- změny v příjmu tekutin

Určující znaky

subjektivní

- žízeň
- únava až vyčerpání
- nervozita
- bolest hlavy
- palpitace

objektivní

- výdej tekutin je větší než příjem
- pokles diurézy
- oligurie
- snížená tělesná hmotnost (náhlá)
- hypotenze (posturální), zmenšení rozdílu mezi systolickým a diastolickým tlakem
- zrychlený pulz
- snížený kožní turgor
- snížená žilní náplň
- psychické změny, zmatenost
- změny na kůži a sliznicích (suchost)
- zvýšená tělesná teplota
- hemokoncentrace, patologická hladina sodíku v séru

Očekávané výsledky

- pacient rozumí příčinám svého onemocnění
- pacient chápe význam dodržování pitného režimu
- pacient zná vedlejší účinky medikace
- pacient má normální hodnoty vitálních funkcí
- pacientův příjem a výdej tekutin je v rovnováze
- moč má fyziologickou specifickou váhu
- u pacienta se zlepšil kožní turgor

Ošetřovatelské intervence

posouzení příčin a souvisejících faktorů

- vyhodnot' nutriční stav pacienta (změna váhy, problémy s příjmem per os, výživa sondou)
- zhodnot' specifickou váhu moči, množství, barvu, diurézu
- zhodnot' medikamentózní léčbu
- zmapuj všechny patologické stavy u pacienta, které by mohly vyvolat dehydrataci (chronické selhání ledvin se ztrátou sodíku, ztráty dýcháním u acidózy, hyperglykemie)

prováděcí intervence

- podávej infuzní terapii dle ordinace lékaře
- měř vitální funkce (případně CVT, tlak v plicní tepně, tlak v zaklínění)
- hodnot' kvalitu periferního pulzu
- monitoruj laboratorní výsledky
- prováděj denně vážení pacienta, sleduj tělesnou hmotnost
- sleduj stav kůže a sliznic
- prováděj ošetřovatelskou péči o kůži a sliznice
- polohuj pacienta
- dbej na bezpečí v případě zmatenosti
- upozorni pacienta na snížený pocit vnímání žízně u starších osob
- sleduj bilanci tekutin

posílení zdraví

- edukuj pacienta a jeho rodinu, jak měřit příjem a výdej tekutin
- vysvětlí význam dietních opatření (omezit černou kávu, čaj, alkohol, potraviny s vysokým obsahem cukru a močopudným účinkem)